



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ-4101-21-04/2011

Rzeszów, lutego 2012 r.

**Pan
Lesław Wojtas
Prezes Zarządu
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
w Sanoku**

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Podkarpackim Banku Spółdzielczym w Sanoku kontrolę w zakresie *przydzielania i wykorzystania przez ARiMR dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa w latach 2009 -2011*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Sanoku, zwany dalej Bankiem - zadań dotyczących przydzielania i wykorzystania przez ARiMR dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa w latach 2009 – 2011.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ogólną organizację i funkcjonowanie Banku, wskazując jednocześnie na brak szczegółowych uregulowań, związanych z realizacją kredytów inwestycyjnych dla rolników.

W kontroli ustalono, że Podkarpacki Bank Spółdzielczy jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o *funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających* (Dz. U. Nr 119 poz. 1252). Organizacja i funkcjonowanie Banku zostały uregulowane w statucie i regulaminie organizacyjnym, a zasady współpracy ww. zrzeszonych banków określała zawarta pomiędzy nimi umowa nr 29/RZ/KI/07 z dnia 29 sierpnia 2007 r.

W Banku nie opracowywano odrębnego regulaminu w zakresie kredytów preferencyjnych i nie wyodrębniono stanowiska zajmującego się realizacją kredytów inwestycyjnych dla rolników.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli dostępność do kredytów inwestycyjnych została zapewniona pomimo niepodjęcia szerokiej akcji informacyjnej w tym zakresie.

Realizując ustalony w § 10 pkt 11 cyt. umowy nr 29/RZ/KI/07 z dnia 29 sierpnia 2007 r. obowiązek informowania potencjalnych kredytobiorców, o możliwości zaciągnięcia kredytu - Bank zamieszczał stosowne informacje na tablicy ogłoszeń i na swojej stronie internetowej.

Ustalono także, że Podkarpacka Izba Rolnicza w Rzeszowie nie podejmowała szczególnych działań w celu rozpowszechniania informacji na temat preferencyjnych kredytów inwestycyjnych dla rolników ograniczając się do 4 publikacji w „*Biuletynie informacyjnym PIR*”. Biuletyn wydawany jest jako dwumiesięcznik w nakładzie 3 500 egzemplarzy. Część egzemplarzy rozsyłana była do urzędów gmin i instytucji rolniczych. Informacja o kredytach zamieszczona była również na stronie internetowej Podkarpackiej Izby Rolniczej.

W kontroli ustalono, że Bank nie prowadził odrębnej ewidencji wniosków, o przyznanie kredytów inwestycyjnych dla rolników. Wszystkie wpływające do Banku wnioski o przyznanie kredytów inwestycyjnych dla rolników ewidencjonowane były w ogólnym rejestrze wniosków kredytowych.

W okresie objętym kontrolą do Banku w płynęło 13 wniosków o przyznanie kredytów inwestycyjnych dla rolników, w tym 12 wniosków rozpatrzonych zostało pozytywnie, a 1 negatywnie. Na podstawie analizy rozpatrzonego negatywnie wniosku kredytowego Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że wystąpiły przesłanki do przyjętego przez Bank rozstrzygnięcia.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do Banku skargi dotyczące udzielania kredytów inwestycyjnych dla rolników.

W badanym okresie Bank udzielił 12 kredytów preferencyjnych, w tym 4 w 2009 r., 1 w 2010 r. i 7 w 2011 r. Łączna wysokość udzielonych kredytów wyniosła 3.661,7 tys. zł, w tym w 2009 r. 2.394 tys. zł, w 2010 r. 320 tys. zł i w 2011 r. 947,7 tys. zł.

Wielkość dopłat ARiMR do oprocentowania kredytów inwestycyjnych wyniosła łącznie 1.467,24 tys. zł, w tym w 2009 r. 499,07 tys. zł, w 2010 r. 523,44 tys. zł i w 2011 r. 444,73 tys. zł.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli ilość udzielonych kredytów była niewielka, a struktura udzielonych kredytów objęła jednocześnie tylko 2 linie kredytowe. Ustalono, że Bank udzielił 10 kredytów z linii kredytowej - nKZ (na zakup gruntów) i 2 z linii kredytowej – nNT (nowe technologie).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przestrzeganie przez Bank procedur i warunków obowiązujących przy udzielaniu kredytów.

Szczegółowe badania 8 kredytów, o najwyższych kwotach, nie wykazały nieprawidłowości.

W wyniku analizy przestrzegania zasad przyznawania kredytów dla poszczególnych linii kredytowych nie stwierdzono:

- przypadków udzielenia preferencyjnego kredytu inwestycyjnego dla klientów będących pracownikami Banku, członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku,
- naliczenia przez Bank zawyżonej prowizji dla kredytobiorców,
- nie dołączenia przez kredytobiorcę planu przedsięwzięć do wniosku kredytowego,
- udzielenia kredytu w wysokości przekraczającej 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne lub nakładów na realizację w gospodarstwach rolnych planowanych przedsięwzięć,
- zbycia nabytych przez kredytobiorców gruntów bądź
- przypadku zakupu gruntu od współmałżonka.

W kontroli ustalono, że pracownicy Banku kontrolowali sposób wykorzystania kredytu poprzez przedkładane przez klienta dokumenty, potwierdzające wykorzystanie kredytu oraz poprzez bezpośrednią inspekcję u klienta, w celu stwierdzenia stanu faktycznego po dokonanej przez klienta inwestycji. Ustalono, że z tych czynności sporządzane były stosowne notatki i dokumentacja fotograficzna. Tym samym Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że przedsięwzięcia finansowane badanymi kredytami preferencyjnymi zostały zrealizowane.

Najwyższa Izba Kontroli, w wyniku badania kredytu udzielonego przez Oddział Banku w Rzeszowie na zakup ziemi, w wysokości 2.100 tys. zł, postanowiła wystąpić do właściwego urzędu skarbowego - o zweryfikowanie możliwości finansowych, wówczas 19-letniego kredytobiorcy oraz wypełniania przez niego obowiązków podatkowych, związanych z deklarowanym w akcie notarialnym wkładem własnym na zakup ziemi, w kwocie 686 tys. zł. Postępowanie skarbowe zostało wszczęte, jednak do dnia sporządzenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego Delegatura NIK w Rzeszowie nie otrzymała jego wyników.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sprawowanie przez Bank nadzoru nad wykorzystaniem przez kredytobiorców przyznanych kredytów.

W badanym okresie nie zostały przeprowadzone w Banku kontrole zewnętrzne, w tym kontrola NIK. Bank otrzymywał zapytania ze strony Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, za pośrednictwem Banku Zrzeszającego, dotyczące sposobu finansowania udzielonych kredytów preferencyjnych. W kontroli ustalono, że Bank niezwłocznie przekazywał żądane informacje.

Stosownie do art. 61 ust.1 cyt. ustawy o NIK, w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Zarząd Banku ma prawo zgłosić do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.